

Kumtluang

BU NGANA

Pawl-V Mizo

ZIRLAI 13

ZING MAK TAK CHU

Tuk khat chu tui êm êma ka mut lai hian thawm ring deuh mai hian min rawn tiharh zawk mai a, hlauthawng êm êmin ka bân chu ka vai ta buan buan a. Ka'n harh chian meuh chuan, chhuat châra lu vaw ri thuai khawpin khum aṭang chuan ka lo tla thla pek hi a lo ni a. Tu man min hmu lo mah se ka zak ru chem chem tho nia. Tichuan, hmanhmawh takin ka tho thuai a, excercise la turin ka insiam sawk sawk a, nuihza ru angreng tak chuan ka chhuak ta a.

Thui pawh ka la kal hman lo, thawm eng emaw hi ka hria a, eng nge a nih ka hre mai thei lo. Fimkhur takin ka kal phei zel a, mipa naupang pakhat hian an in bul ko panga hnime chu tihfai tumin a chemkawmin a lo ziat ri hreib hreib hi a lo ni a. A bul lawkah chuan hmeichhe naupang pakhat hian an tuallaia bawlhhlawh awmte chu a lo phiat khawm ve mēk bawk a. Ka hriat chian hmaa ka hlauhthawn ruk tehreng nen, an tih theih tawk hreh miah lova tih nachang hria naupangte khan min va tilawm tehlul em. Naupang thuawih thei tak an nih dawn hi ti rilru chung chuan ka kal ta zel a.

Kawng chho deuh euh euhva kal ka ni bawk a, ka thlan a tla chu a ni deuh der mai. Ka rawmawl ka phawrh a, ka hmai chu ka hru thuak thuak a. “Pêt rawh, bum la, bin ta che, pêt pawp tur alawm,” tia au ri tuar tuar ka hre zui ta mai a; intibuai an awm ta mai emaw tiin ka kal ta sawk sawk a; mahse, intibuai reng reng ka hmu lo. Veng chhak khelmuala naupang football khelho au thawm chu lo niin; exam chawlh lai te a ni bawk a, an ṭahnem hle lehnghal. Khelmual kotlangah chuan din hahchawlh pahin naupang infiam chu ka thlir zui a, ball boot bun leh ke lawnga khelte ṭahnemngaih dan inang reng mai chuan min tihlim ta zawk phian a.

Kal leh mai ka tum lai chuan, mipa naupang pakhat hi hmanhmawh takin a lo tlan chho hlawk hlawk a, ümtu an awm a nih ngei dawn hi tia lo chhan tum nakalaiin, “Ka pu, hei i pawisa i thlauh va,” tih pahin cheng zanga note hi a rawn lek lang ta va va a, chu veleh ka kekawr ipte ding lam chu ka dap nghal vat a, veng thlang bazara chawhmeh leina tur tia ka ah chhuah chu, ka ipte aṭanga rawmawl ka phawrh rual khan a lo tla chhuak daih a ni tih reng ka hre lo. Naupang tê ni si, a thil chhar neih mai tum lova, a neitu pēk leh duhna a neih avang chuan lawm avangin ka hnuk a ulh hial a, rinawm ka va ti tehlul em! A thil tih avanga lawm hmēl tak hian a tlan haw leh ta nal nal a.

Ni a lo chhuak suar suar tawh a, veng thlang lam pan chuan ka kal leh ta a, kawng sir zawl zau deuh laia naupang infiam ri chēl chūl kara ṭhianho hlim taka titi bawrh bawrh paha insu thawm chu ka han hria a, an zinga pakhat chuan, “Thawmhnhawa aieng leh mawm a kai chuan, toothpaste hnawih ula, in sūk hmain

darkar hnih vel in chiah hmasa ang a; tichuan, in su fai mai dawn alawm,” a lo ti lâwng lâwng a. An thiannu pakhat ve thung chuan nui ar ar chungin, “Buara hruia nghet deuhva thil tawn in duh chuan hrui kha tihuh hmasa ula; fanghmir tihrêm in duh leh, an lo kalnaah khan aieng phul thet thet ula, an rêm duak mai ang,” a lo ti ve bawk a. An thil sawi chuan ka beng a verh hle a, hmangchang an hria ka ti hle mai.

Tichuan, veng thlang bazar chu ka tleng thla ta a. A sir bera thu chawhmeh zawrh chu cheng za man ka leisak a, a man ka pek lai chuan a bula a fanu hmeichhe naupang kum sawm bawr vel âwm mi hian, “Cheng zali kir tur,” zawi sap hian a rawn ti reuh va. Chu veleh rang fahranin, “Engtin nge i hriat?” ka ti thuai a. Ani chuan, “Belh leh paih kan zir daih tawh alawm,” a lo ti sam êt a. Mahni zirlai a tak taka hman nachang hria naupang eng zat tak awm ang maw ti rilru chungin kan in lam pan chuan ka kalsan ta a.

Ka hâwn kawnga khawnvartui la tur naupang lo intlar ṭhap te, an zagh tawk bur kenga, tui lo khai ṭang ṭang naupangte chuan ka rilru chhungril an luah a, min va tihlim hlawm tehlul êm. Khang naupangho zawng zawng khan anmahni bakah an chhungte thlengin an chawimawi a ni.

In ka thlen meuh chuan ni pawh a lo tlangsang ta hle mai a, bathlarah þut hahdam paha thingpui no dawn vang vang chungin, zing kar hun ka hman dan leh ka thil tawn inang lo tak takte chu ka ngaiantuah lêt neuh neuh va. Kan khawtlang fai ta êm êm mai te leh kan ranvulh enkawltu nei lo ang maia chhuak sup sup þin hmuh tur awm ta lo te chuan ka rilru a tilawm tak zet a ni. Hetiang rêng rênga zing hlimawm leh manhla hi ka tawng leh ang em tiin ka inngaituah a, zing mak tak chu a va ni em!

Thu pawimawhte

thâwm	fimkhur	hmangchang	thuawih
ti rilru	hnuk ulh	nachang	chawimawi

TIH TURTE

1. Heng zawnate hi chhâng rawh.
 - (a) Naupang fel ni turin engte nge tih ngaia i hriat?
(aw) In lamah eng hna nge in thawh ṭhin?
 - (b) Zing dar eng zatah nge i thawh ṭhin? Zing kar hun i hman dan indawt ziak chhuak la, sikul i ban hnuah eng nge i tih ṭhin ziak bawk rawh.

2. A awlahte hian dah khat rawh.

(a) Mipa naupang pakhat hian an in bul ko panga _____ chu tihfai tumin a _____ chuan a lo ziat a.

(aw) A neitu _____ leh duhna a neih avang chuan lawm avangin ka _____ a ulh hial a.

(b) Kan khawtlang _____ ta êm êm mai te leh kan _____ enkawltu nei lo ang maia chhuak _____ thin hmuh tur awm ta lo te chuan ka rilru a _____ tak zet a ni.

3. A hnuaria thu hi Mizo ɻawng ziah dan dik takin ziak ɻha rawh.

khawvelah hian mi hang te mi ngo te mi eng te kan awm a kan vaiin pathianin duh taka a siam mihring kan ni vek a kan intluk tlang vek a tumah ropui bik leh ngaihnep tur bik kan awm lo. Thil ɻha kan ti thei vek a tu pawh mi taima leh huaisen, theihtawp chhuaha hna thawk apiangte chu an hlawhtling thei vek

4. Heng thu hmang hian sentence siam rawh.

manhla fimkhur thuawih chawimawi

5. A hnuaria thu awm hi nahl takin ziak chhuak rawh.

Bawlhhlawh a bawmah ka paikh thin ang. Ka taksa fai taka enkawlin, dikna leh rinawmna nunpuitu nih zel ka tum ang.

6. Sawi ho tur.

Chhungte chawimawina tha ber nia in hriat sawi ho ula, chung in sawite chu ziakin chhinchhiah ang che u.

7. Project.

In zirlai buin hmangchang a sawi ang chi thil dang zawng chhuak la, ziak ve rawh.

Sl.No	Harsatna	Hmangchang
1	Fanghmir tam lutuk	An lo kalna ah aieng phul ɻhet ɻhet

Table of Contents

ZIRLAI 13

ZING MAK TAK CHU

Thu pawimawhte

TIH TURTE